

PAU-16080001050601

Seat No. _____

B. Com. (Sem. V) (CBCS) Examination

October / November - 2018

Management Accounting - I

(New Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
(2) જરૂર જણાય ત્યાં ગણતરીઓ અને સ્પષ્ટીકરણ જે - તે જવાબ સાથે દર્શાવવા.

1 સંયમ કંપની લિ.ના તા. 31-3-2016 અને તા. 31-3-2017ના રોજના 20
પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ હતા :

જવાબદારીઓ	31-3-16	31-3-17	મિલકતો	31-3-16	31-3-17
શેરમૂડી :			પ્લાન્ટ-યંત્રો	1,60,000	2,00,000
રૂ. 10નો તેવા			પાઘડી	-	10,000
પૂર્ણ ભરપાઈ શેર	2,25,000	3,00,000	મકાન	1,25,000	1,10,000
સામાન્ય			સ્ટોક	1,20,000	1,20,000
અનામત	80,000	90,000	દેવાદારો	70,000	55,000
ન.નુ. ખાતું	30,000	35,000	રોકડ સિલક	10,000	20,000
બેંક લોન	80,000	10,000	બેંક સિલક	-	22,000
પ્રો. ફંડ	15,000	22,000	પ્રાથમિક ખર્ચા	5,000	3,000
સૂચિત ડિવિડંડ	9,000	15,000			
લેણદારો	26,000	33,000			
કરવેરાની					
જોગવાઈ	25,000	35,000			
	4,90,000	5,40,000		4,90,000	5,40,000

વધારાની માહિતી :

- (1) વર્ષ 2015-16ની કરવેરાની જવાબદારી રૂ. 20,000 નક્કી થી હતી. જે ચૂકવી દેવામાં આવી. કરવેરાની જોગવાઈનો વધારો સામાન્ય અનામત ખાતે લઈ જવામાં આવ્યો હતો.
- (2) અન્ય કંપનીની મિલકતો રૂ. 75,000માં ખરીદવામાં આવી હતી. જેની ચૂકવણી પૂર્ણ ભરપાઈ ઈ.શેર દ્વારા કરવામાં આવી હતી. નીચેની મિલકતો ખરીદવામાં આવી હતી :

પ્લાન્ટ - યંત્રો રૂ. 30,000

સ્ટોક રૂ. 30,000

- (3) રૂ. 35,000ના યંત્રો રોકડેથી ખરીદવામાં આવ્યા હતા.
- (4) પ્લાન્ટ-યંત્રો પર રૂ. 15,000 ઘસારો માંડી વાળ્યો હતો. અને એક યંત્ર વેચતા રૂ. 2,000 નુકસાન થયેલ. જે સામાન્ય અનામત ખાતે માંડી વાળ્યું હતું.
- (5) રૂ. 5,000 વચગાળાનું ડિવિડન્ડ ચૂકવ્યું હતું.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી સંયમ લિ.ના ચોપડે ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

- 1 નીચે આપેલ સલોની લિ.ના પાકા સરવૈયાં અને અન્ય માહિતી પરથી જરૂરી 20 તમામ ખાતાઓ સહિત ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક બનાવો :

જવાબદારીઓ	તા. 31-3-16 રૂ.	તા. 31-3-17 રૂ.
ઈક્વિટી શેરમૂડી	3,00,000	4,00,000
સામાન્ય અનામત	80,000	1,00,000
ન.નુ. ખાતું	30,000	50,000
15%ના ડિબેન્ચર્સ	1,50,000	1,00,000
કરવેરાની જોગવાઈ	50,000	40,000
લેણદારો	90,000	70,000
સૂચિત ડિવિડન્ડ	30,000	40,000
	7,30,000	8,00,000

મિલકતો	તા. 31-3-16 રૂ.	તા. 31-3-17 રૂ.
પાઘડી	1,00,000	90,000
પ્લાન્ટ-મશીનરી	2,98,000	4,29,250
રોકાણો	1,00,000	60,000
સ્ટોક	50,000	80,000
પરચૂરણ દેવાદારો	1,60,000	1,10,000
રોકડ/બેંક સિલક	10,000	20,000
અગાઉથી ચૂકવેલા ખર્ચા	4,000	5,750
ડિબેંચર વટાવ	8,000	5,000
	7,30,000	8,00,000

વધારાની માહિતી :

- (1) રૂ. 50,000ની મૂળ કિંમતનું યંત્ર (જેની ઘસારા બાદ કિંમત રૂ. 20,000 હતી.) તેને રૂ. 35,000માં વેચવામાં આવ્યું.
- (2) રૂ. 10,000ની મૂળ કિંમતનું યંત્ર (જેની ઘસારાબાદ કિંમત રૂ. 3,000 હતી.) તેને કાઢી નાખવામાં આવ્યું.
- (3) પ્લાન્ટ-મશીનરી ખાતામાં 15%ના દરે ઘસારો ગણવામાં આવ્યો છે.
- (4) વર્ષ દરમ્યાન રૂ. 45,000 આવકવેરો ચૂકવ્યો.
- (5) 15%ના ડિબેંચર્સ 5%ના પ્રીમિયમ પેરત કર્યા.
- (6) રોકાણો વેચતા રૂ. 10,000નો નફો થયેલ છે.

2 પ્રસૂન કંપની બે પ્રકારના કાચામાલનું મિશ્રણ કરીને એક વસ્તુનું ઉત્પાદન કરે છે. કાચા માલ અંગે નીચેના પ્રમાણો નક્કી કરવામાં આવ્યા છે :

20

માલસામાન	પ્રમાણ મિશ્રણના	કિલો દીઠ પ્રમાણ ભાવ
A	35%	રૂ. 500
B	65%	રૂ. 700

ઉત્પાદન પ્રક્રિયામાં દાખલ કરેલ એકમોના 7.5% ઘટ પડે છે.

માર્ચ 2017ના મહિના દરમિયાન નીચેની વિગતો મળે છે :

માલસામાન	ખરેખર વપરાશ	કિલો દીઠ ખરેખર ભાવ
A	320 કિલો	રૂ. 450
B	680 કિલો	રૂ. 750

માર્ચ માસ દરમિયાન ખરેખર 962 કિલો તૈયાર વસ્તુનું ઉત્પાન થયું.

નીચેના વિચલનો શોધી કાઢો :

- (1) માલસામાન ખર્ચ વિચલન
- (2) માલસામાન ભાવ વિચલન
- (3) માલસામાન વપરાશ વિચલન
- (4) માલસામાન મિશ્રણ વિચલન
- (5) માલસામાન ઉપજ વિચલન

અથવા

2 (અ) આરવ કંપની લિ.ની નીચેની માહિતી પરથી શોધો :

10

- (1) માલસામાન ખર્ચ વિચલન
(2) માલસામાન મિશ્રણ વિચલન

માલસામાન	પ્રમાણ		ખરેખર	
	જથ્થો (કિલો)	ભાવ રૂ.	જથ્થો (કિલો)	ભાવ રૂ.
X	600	8	720	9
Y	400	6	420	5
Z	200	7	300	10

(બ) નીચેના ટેબલમાં જરૂરી ગણતરીઓ કરીને ખૂટતાં આંકડા શોધીને
ટેબલ ફરીથી લખો :

૧૦

વસ્તુ	પ્રમાણ જથ્થો (કિ.ગ્રા.)	પ્રમાણ કિંમત કિ.ગ્રા. દીઠ રૂ.	ખરેખર વપરાશ (કિ.ગ્રા.)	ખરેખર કિંમત કિ.ગ્રા. દીઠ રૂ.	માલ- સામાન ખર્ચ વિચલન	માલ- સામાન કિંમત વિચલન રૂ.	માલ- સામાન વપરાશ વિચલન રૂ.
A	1400	21	1540	-	-	(-)2695	-
B	1050	14	910	-	(-)1225	-	-
C	1750	17.50	-	15.75	-	-	(-)3675

3 આયામ લિ.ની નીચેની માહિતી પરથી શોધો :

15

- (1) મજૂર ખર્ચ વિચલન
- (2) મજૂર દર વિચલન
- (3) મજૂર કાર્યક્ષમતા વિચલન
- (4) મજૂર મિશ્રણ વિચલન

મજૂર પ્રકારો	કલાકો		કલાકદીઠ દર રૂ.	
	પ્રમાણ	ખરેખર	પ્રમાણ	ખરેખર
બાળકો	480	504	3.00	3.00
સ્ત્રી	960	1200	2.00	1.80
પુરુષ	600	560	4.00	5.00

અથવા

3 આશિતા લિ. એ જોબ નંબર 505ને 40 અઠવાડિયામાં પૂરો કરવાનો છે. આ જોબ પરના કામદારો અને તેમના વેતન દરની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે :

15

વિગત	કામદારોનો પ્રકાર		
	કુશળ	અર્ધકુશળ	બિન કુશળ
પ્રમાણ :			
કામદારોની સંખ્યા	40	50	60
અઠવાડિક પ્રમાણ દર	રૂ. 50	રૂ. 40	રૂ. 30
ખરેખર :			
કામદારોની સંખ્યા	45	35	80
અઠવાડિક ખરેખર દર	રૂ. 60	રૂ. 50	રૂ. 40

જોબ નંબર 505 ને 45 અઠવાડિયામાં પૂરો કરવામાં આવ્યો.

મજૂરી ખર્ચના વિચલનો ગણો.

4 અજય લિ.ની નીચેની માહિતી મળેલ છે :

15

વર્ષ	પડતર રૂ.	નફો રૂ.
2016	90,000	10,000
2017	1,06,000	14,000

ઉપરની વિગત પરથી નીચેના જવાબ ગણો :

- (1) નફા-જથ્થાનો ગુણોત્તર (P.V. ગુણોત્તર)
- (2) સ્થિર ખર્ચા
- (3) સમતૂટ બિંદુ
- (4) જ્યારે વેચાણ રૂ. 90,000 હોય ત્યારે નફો
- (5) રૂ. 20,000 નફો કમાવવા માટે જરૂરી વેચાણ
- (6) સલામતીનો ગાળો (2017 માટે)

અથવા

4 અર્થના લિ.ની X અને Y વસ્તુના ઉત્પાદન અંગેની નીચેની માહિતી આપેલી છે. 15
બંને ઉત્પાદનમાં એક સરખા પ્રકારનો માલસામાન વપરાય છે :

વિગત	વસ્તુ-X એકમદીઠ રૂ.	વસ્તુ-Y એકમદીઠ રૂ.
વેચાણ કિંમત	150	240
પ્રત્યક્ષ માલસામાન (કિલોદીઠ રૂ. 7.50)	45	90
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (કલાક દીઠ રૂ. 4)	30	54
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ	15	24
કુલ સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ રૂ. 90,000		

કાચોમાલ એ ચાવીરૂપ પરિબલ છે. તેમ ધારીને જો ફક્ત 60,000 કિલો કાચોમાલ પ્રાપ્ત થઈ શકે તેમ હોય અને બંને પ્રકારની વસ્તુના વધુમાં વધુ 6,000 એકમોનું વેચાણ થઈ શકે તેમ હોય તો બંને પ્રકારની વસ્તુનું ઉત્પાદન કેટ કેટલું કરવું જોઈએ કે જેથી વધુમાં વધુ નફો પ્રાપ્ત કરી શકાય ?

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Figures to the right side indicate marks.
 (2) Calculations and explanations if required are to be shown with relevant answer.

1 The Balance Sheets of “Sanyam Company Ltd.” as on **20**
 31-3-2016 and 31-3-2017 were as follows :

Liabilities	31-3-16	31-3-17	Assets	31-3-16	31-3-17
Share capital:			Plant -		
Shares of			Machinery	1,60,000	2,00,000
Rs. 10 each			Goodwill	-	10,000
fully paid up	2,25,000	3,00,000	Building	1,25,000	1,10,000
General			Stock	1,20,000	1,20,000
Reserve	80,000	90,000	Debtors	70,000	55,000
P&L A/c	30,000	35,000	Cash balance	10,000	20,000
Bank Loan	80,000	10,000	Bank balance	-	22,000
Pro. fund	15,000	22,000	Preliminary		
Proposed			Exp.	5,000	3,000
dividend	9,000	15,000			
Creditors	26,000	33,000			
Tax.					
provision	25,000	35,000			
	4,90,000	5,40,000		4,90,000	5,40,000

Additional Information :

- (1) The liability of income tax as decided was settled for Rs. 20,000 for the year 2015-16, was paid. The remaining provision of income tax was taken into general reserve.
- (2) Property of other company was bought at Rs. 75,000, whose payment was done by fully paid shares. The following property have been bought :
Plant - Machinery Rs. 30,000
Stock Rs. 30,000
- (3) Machinery of Rs. 35,000 was bought on cash.
- (4) Depreciation of Rs. 15,000 was written off on plant-machinery, and as one machine was sold at a loss of Rs. 2,000, was written off for general reserve.
- (5) Interim dividend of Rs. 5,000 paid.

From the above information, prepare “Fund Flow Statement” in the book of Sanyam Company Ltd.

OR

- 1 From the following Balance Sheets of Saloni ltd, and **20** other informations, prepare fund flow statement with necessary related accounts :

Liabilities	31-3-16 Rs.	31-3-17 Rs.
Equity share capital	3,00,000	4,00,000
General Reserve	80,000	1,00,000
P&L A/c	30,000	50,000
15% Debentures	1,50,000	1,00,000
Provision for income tax	50,000	40,000
Creditors	90,000	70,000
Proposed dividend	30,000	40,000
	7,30,000	8,00,000

Assets	31-3-16	31-3-17
	Rs.	Rs.
Goodwill	1,00,000	90,000
Plant - Machinery	2,98,000	4,29,250
Investments	1,00,000	60,000
Stock	50,000	80,000
Sundry Debtors	1,60,000	1,10,000
Cash / Bank balance	10,000	20,000
Prepaid expenses	4,000	5,750
Debenture discount	8,000	5,000
	7,30,000	8,00,000

Other Informations :

- (1) A machine costing Rs. 50,000 (depreciated value Rs. 20,000) have been sold for Rs. 35,000.
- (2) A machine costing Rs. 10,000 (Written down value Rs. 3,000) have been discarded.
- (3) 15% depreciation has been charged in the accounts on plant and machinery.
- (4) Rs. 45,000 income tax has been paid during the year.
- (5) 15% debentures have been redeemed at 5% premium.
- (6) Rs. 10,000 profit has been earned from sale of investments.

- 2 Praseon Co. by mixing two types of raw-materials, manufacture on item. The standard of the raw-materials is decided as follows :

20

Materials	Of Standard mix	Standard Rate Per kg.
A	35%	Rs. 500
B	65%	Rs. 700

There is a loss of 7.5% on the units of the production process entered.

We get the following details during the month of March-2017.

Materials	Actual Usage	Actual Rate Per kg.
A	320 kgs.	Rs. 450
B	680 kgs.	Rs. 750

In the month of March the actual production of finished goods is 962 kgs.

Find out following variances :

- (1) Material cost variance
- (2) Material price variance
- (3) Material usage variance
- (4) Material mix variance
- (5) Material yield variance

OR

2 (a) Find out from following informations of Aarav Co. ltd. " 10

(1) Material cost variance

(2) Material mix variance

Material	Standard		Actual	
	Qty (Kg)	Price Rs.	Qty (Kg)	Price Rs.
X	600	8	720	9
Y	400	6	420	5
Z	200	7	300	10

(b) Rewrite the following table filling the blanks with missing figures, show necessary calculations : 10

Material	Standard Qty. (Kgs.)	Standard Price (Rs.)	Actual Use (Kgs.)	Actual Price per kg (Rs.)	Material cost variance (Rs.)	Material price variance (Rs.)	Material usage variance (Rs.)
A	1400	21	1540	-	-	(-)2695	-
B	1050	14	910	-	(-)1225	-	-
C	1750	17.50	-	15.75	-	-	(-)3675

3 Find out, from following informations of Aayam ltd. : 15

- (1) Labour Cost variance
- (2) Labour Rate variance
- (3) Labour Efficiency variance
- (4) Labour Mix variance

Types of Labour	Hours		Rate per hour Rs.	
	Standard	Actual	Standard	Actual
Child	480	504	3.00	3.00
Women	960	1200	2.00	1.80
Men	600	560	4.00	5.00

OR

3 Ashita ltd is supposed to complete a job no. 555 in 40 weeks. The workers of the job and their wages details are as follows : 15

Particulars	Types of workers		
	Skilled	Semi-Skilled	Un-skilled
Standard :			
No. of workers	40	50	60
Weekly standard Rate Rs.	50	40	30
Actual :			
No. of workers	45	35	80
Weekly Actual Rate Rs.	60	50	40

Job no. 505 is completed in 45 weeks.
Calculate the labour variance.

- 4 Following informations is obtained from Ajay Ltd. : 15

Year	Cost Rs.	Profit Rs.
2016	90,000	10,000
2017	1,06,000	14,000

From the above mentioned informations calculate :

- (1) Profit Volume Ratio (P.V. Ratio)
- (2) Fixed Expenses
- (3) Break Even Point
- (4) Profit where sales are Rs. 90,000
- (5) Sales to earn profit of Rs. 20,000
- (6) Margin of safety (for 2017)

OR

- 4 The details relating to production of “X” and “Y” of Archana ltd, are given below. Identical material is used in production of both the products : 15

Particulars	Product X per unit Rs.	Product Y per unit Rs.
Selling price	150	240
Direct Material (Rs. 7.50 per kg)	45	90
Direct Labour (Rs. 4 per hour)	30	54
Variance overheads	15	24
Total Fixed over heads Rs. 90,000		

Assuming that raw material is the key factor and only 60,000 kgs. of material are available and maximum of 6,000 units of both can be sold. What should be the production of each of them so that maximum profit can be obtained.
